

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5597-5598/2545

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ADMIN 5597 - 5598/2545 บริษัทประสิทธิ์พัฒนา จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ร้อง ขอ
กรมศุลกากรและกรมสรรพากร เจ้าหนี้รายที่ 285 บริษัทศรีนครการโยธา จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ 287

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 มาตรา 6,
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 มาตรา 264, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/27,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/30, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/42, พ.ร.บ.ล้มละลาย
พ.ศ.2483 มาตรา 90/46, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/57, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา
90/58, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 130, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ
มาตรา 90/30, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/27, รัฐธรรมนูญ มาตรา 6, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/58,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/46, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/56, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.
2483 มาตรา 90/26, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/58, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/30,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/27, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 130

ย่อ / หลักกฎหมาย

พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 90/30 นำมาใช้ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟู
กิจการด้วย ดังนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีอำนาจสั่งให้เจ้าหนี้งดออกเสียงในการประชุม
เจ้าหนี้ได้ แต่การงดออกเสียงในที่ประชุมคงมีผลเฉพาะในที่ประชุมเจ้าหนี้ซึ่งเป็นการดำเนินการชั้น
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เท่านั้นหาผลถึงขั้นพิจารณาของศาลด้วยไม่ เพราะในการพิจารณาแผน
ฟื้นฟูกิจการของศาลตามมาตรา 90/57 ให้ศาลพิจารณาข้อคัดค้านของเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียง
ตามมาตรา 90/30 ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผนด้วย การที่ศาลล้มละลายกลางรับคำร้องคัดค้านแผน
ฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายที่ 285 ไว้พิจารณาก่อนที่จะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการจึง
ชอบด้วยมาตรา 90/57 พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 90/27 และมาตรา 90/60
แสดงให้เห็นถึงความประสงค์ที่จะให้มูลหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ทุกประเภทซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่
ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเข้ามาอยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการทั้งหมด ไม่ว่าหนี้นั้นจะเป็นหนี้
ภาษีอากรใด ๆ ตามประมวลรัษฎากรหรือตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ก็ตามทั้งนี้เพื่อให้หนี้สิน
ของลูกหนี้ที่มีอยู่แล้วได้รับการชำระสะสางภายใต้กรอบของแผนฟื้นฟูกิจการให้เสร็จสิ้นไป หากกรณี
ใดซึ่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ ต้องการให้หนี้ภาษีอากรมีสิทธิเหนือหนี้สามัญหรือประสงค์จะ
คุ้มครองหนี้ภาษีอากรเป็นพิเศษก็จะบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลายฯ
ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิหรือคุ้มครองแก่หนี้ภาษีอากรที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็น
กรณีพิเศษแล้ว ภายใต้บังคับมาตรา 90/57(2) ประกอบมาตรา 130(6) สิทธิของเจ้าหนี้รายที่ 285
จึงมีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่น ทั้งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ หมวด 3/1 บัญญัติถึงผลของการที่
ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนไว้เป็นการเฉพาะโดยชัดแจ้งแล้วตามมาตรา 90/60วรรคหนึ่ง จึงไม่
อาจนำบทบัญญัติมาตรา 56 และ 77 มาใช้โดยอนุโลมได้ แผนฟื้นฟูกิจการเป็นเพียงข้อตกลง
ร่วมกันของบรรดาเจ้าหนี้ ลูกหนี้เกี่ยวกับวิธีการในการชำระหนี้ ตลอดจนการปรับโครงสร้างหนี้ของ
ลูกหนี้โดยอาศัยพระราชบัญญัติล้มละลายฯ หมวด 3/1 การที่เจ้าหนี้อุทธรณ์คัดค้านว่าแผนฟื้นฟู
กิจการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงมิใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติใดของ
กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา 6 และมีใช้กรณีต้องดำเนินการตามมาตรา 264 เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการเป็นไปตามเงื่อนไขใน

พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 90/58 ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่าบทบัญญัติ มาตรา 90/58 ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แผนฟื้นฟูกิจการจึงชอบด้วยกฎหมาย และศาลย่อม ใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบด้วยแผนดังกล่าวได้ ในชั้นพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟู กิจการของศาลล้มละลายกลางเจ้าหนี้ได้ยกปัญหาว่า แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีรายการไม่ ครบถ้วนตามมาตรา 90/42 หรือไม่ ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการไม่เป็นไป ตามลำดับกฎหมายว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือไม่ และแผนฟื้นฟูกิจการของ ลูกหนี้ไม่มีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่า เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะ ทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่มาใน คำร้องคัดค้านแล้ว เมื่อปัญหาทั้งสามข้อเป็นเหตุสำคัญเกี่ยวกับการพิจารณาแผนการที่ ศาลล้มละลายกลางไม่ได้หยิบยกขึ้นวินิจฉัยให้จึงไม่ชอบด้วยวิธีพิจารณาตามข้อกำหนดคดี ล้มละลายฯ กระบวนการฟื้นฟูกิจการหลังจากที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ยอมรับแผนด้วยมติพิเศษตาม มาตรา 90/46 แล้ว กฎหมายได้กำหนดให้แผนต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลอีกชั้นหนึ่งตาม บทบัญญัติในส่วนที่ 8 ว่าด้วยการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ จึงเป็นการกำหนดให้ ศาลเข้ามามีบทบาทในทางธุรกิจเพื่อจะได้วินิจฉัยตรวจสอบในการให้ความเห็นชอบแผนเพื่อให้ เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และมอบดุลพินิจให้ตรวจสอบว่าสมควรให้ความเห็นชอบด้วยแผน หรือไม่ ศาลจึงมีอำนาจตรวจสอบถึงเนื้อหาของแผนตลอดจนโอกาสความเป็นไปได้ในการดำเนิน การตามแผน มิใช่พิจารณาแต่เพียงตรวจสอบรายการต่าง ๆ ว่ามีครบถ้วนตามรูปแบบหรือไม่ แผน ฟื้นฟูกิจการของผู้ทำแผนมีรายละเอียดในแผนตั้งแต่ส่วนที่ 2 เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการของ ลูกหนี้ถึงส่วนที่ 15 ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายรวมตลอดทั้งเอกสารที่แนบมากับแผน แผนฟื้นฟูกิจการจึงมี รายการและรายละเอียดครบถ้วนตามมาตรา 90/42 ประกอบมาตรา 90/58(1)และวรรคสองแล้ว การฟื้นฟูกิจการมีบทบัญญัติเฉพาะเรื่องกลุ่มเจ้าหนี้ไว้ตามมาตรา 90/42 ทวิ(3)ว่าเจ้าหนี้ไม่มี ประกันอาจจัดได้เป็นหลายกลุ่ม และมาตรา 90/42 ตรี กำหนดว่าสิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่กลุ่มเดียวกัน ต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน ดังนั้นหนี้อื่น ๆ ตามมาตรา 130(7) มิใช่ว่าเจ้าหนี้ในลำดับเดียวกัน จะต้องแบ่งเป็นส่วนเท่า ๆ กัน เมื่อผู้ทำแผนได้จัดให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันซึ่งอยู่ในลำดับตามมาตรา 130(7) ออกเป็น 7 กลุ่ม จัดให้เจ้าหนี้รายที่ 287 อยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มที่ 4 ข้อเสนอของ ผู้ทำแผนในการชำระหนี้และกำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้ย่อมผิดแผกแตกต่างกันไปตาม ข้อเท็จจริงและเหตุผลไม่ถึงว่าข้อเสนอในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ไม่มีประกันไม่เท่าเทียมกัน แต่ สิทธิของเจ้าหนี้รายที่ 287 ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ 4 ขอบที่จะได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน จะนำสิทธิของ เจ้าหนี้ไม่มีประกันในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาเปรียบเทียบกับกันไม่ได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งให้บริษัทไพรซ์ วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส คอร์ปอเรท รีสตรัคเจอร์ริ่ง จำกัด เป็นผู้ทำแผนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ รายงานว่าในการประชุมเจ้าหนี้ (คราวที่ได้เลื่อนมา) เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2544 เพื่อปรึกษาว่าจะ ยอมรับแผนหรือไม่หรือจะแก้ไขอย่างไรที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนที่มีการแก้ไขแล้ว ตามพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 90/46 ขอให้ศาลนัดพิจารณาแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้งกำหนดวันพิจารณาแผนให้ผู้ทำแผน ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ทั้งหลาย ทราบโดยชอบแล้วตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/56 เจ้าหนี้รายที่ 285

ยื่นคำร้องคัดค้าน ขอให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการเจ้าหนี้รายที่ 287 ยื่นคำร้องคัดค้านและแก้ไขคำร้องคัดค้าน ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ทำแผนปรับปรุงแผนให้ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นธรรมแก่ผู้ร้อง หากไม่อาจทำได้หรือผู้ทำแผนไม่ยอมทำ ขอให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำแถลงว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้มีคำสั่งให้กรมศุลกากรเจ้าหนี้รายที่ 285 งดออกเสียงตามมาตรา 90/30 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 เจ้าหนี้รายที่ 285 จึงไม่ใช่เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงที่จะคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อศาลได้ตามมาตรา 90/57 อย่างไรก็ตามหากศาลเห็นว่าเจ้าหนี้รายที่ 285 มีสิทธิคัดค้านแผนต่อศาล พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/26 ประกอบมาตรา 90/27 บัญญัติให้เจ้าหนี้ทุกรายที่มีมูลหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมถึงหนี้ภาษีอากรทุกประเภทต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หากเจ้าหนี้ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ ดังนั้น หนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เช่นเดียวกัน มาตรา 90/42 ทวิ, 90/42 ตรี และมาตรา 90/58มิได้บัญญัติเฉพาะเจาะจงให้เจ้าหนี้ภาษีอากรเป็นเจ้าหนี้กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดต่างหากจากเจ้าหนี้รายอื่นหรือมีเงื่อนไขยกเว้นไม่ให้เจ้าหนี้ภาษีอากรต้องผูกพันตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้ หากกฎหมายประสงค์จะยกเว้นหนี้ภาษีอากรในกรณีโดยยอมต้องบัญญัติไว้ต่างหาก ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา 130 และกฎหมายในส่วนคดีฟื้นฟูกิจการกำหนดให้เจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน การที่ลูกหนี้มีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินย่อมอยู่ในภาวะที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอชำระให้แก่เจ้าหนี้ได้เต็มจำนวนทุกราย หากไม่มีกฎหมายส่วนคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลูกหนี้ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย เจ้าหนี้รายที่ 285 ก็ไม่อาจจัดเก็บภาษีอากรจากลูกหนี้ที่อยู่ในภาวะหนี้สินล้มละลายได้ การที่หนี้ภาษีอากรจะต้องถูกตัดหรือปรับลดก็ยิ่งได้รับชำระหนี้มากกว่ากรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย และแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ส่วนที่ 3 ข้อ 4 หน้า 16 มีตารางแสดงรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ ณ วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ส่วนเจ้าหนี้รายที่ 287 ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ค่าแรงงานก่อสร้างซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนคงที่ (FIX COST) แต่มูลหนี้ของเจ้าหนี้กลุ่มที่ 8 เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนแปรผัน (AVAILABLE COST) ดังนั้น มูลหนี้ของเจ้าหนี้ดังกล่าวจึงมีลักษณะก้ำกึ่งทั้งเจ้าหนี้ในส่วนการลงทุนและเจ้าหนี้การค้าทั่วไป อย่างไรก็ตามเมื่อแผนกำหนดให้เจ้าหนี้รายนี้อยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้ว หากเจ้าหนี้เห็นว่าการจัดกลุ่มดังกล่าวไม่เป็นไปตามมาตรา 90/42 ทวิ วรรคหนึ่ง อาจยื่นคำขอต่อศาลภายใน 7 วันนับแต่วันที่รู้ถึงการจัดกลุ่มตามมาตรา 90/42 ทวิ วรรคท้าย แต่เจ้าหนี้รายนี้หาได้ยื่นคำร้องคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ต่อศาล แต่ประการใดผู้ทำแผนยื่นคำชี้แจง ขอศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/58เจ้าหนี้รายที่ 285 และเจ้าหนี้รายที่ 287 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ 285 ประการแรกว่า เจ้าหนี้รายที่ 285 มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางตามมาตรา 90/57 หรือไม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผนแก้อุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 285 ในทำนองเดียวกันว่าเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งให้เจ้าหนี้รายที่ 285 งดออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมเจ้าหนี้แล้ว เจ้าหนี้รายที่ 285 จึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา 90/30 ไม่อาจคัดค้านแผนฟื้นฟู

กิจการต่อศาลตามมาตรา 90/57 ได้นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/30 บัญญัติว่า "คำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายใด... ถ้ามีผู้โต้แย้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนโดยด่วนแล้วมีคำสั่งว่าจะให้เจ้าหนี้รายนั้นออกเสียงในจำนวนหนี้ได้หรือไม่เท่าใดและให้นำความในมาตรา 90/23 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม" ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวนำมาใช้กับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการด้วย ดังนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีอำนาจสั่งให้เจ้าหนี้รายที่ 285 งดออกเสียงในการประชุมเจ้าหนี้ได้อย่างไรก็ตามแม้มาตรา 90/23 วรรคสองจะบัญญัติว่าคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวให้เป็นที่สุด โดยให้มีผลเฉพาะให้เจ้าหนี้มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่เท่านั้น... ดังนั้น คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ให้เจ้าหนี้รายที่ 285 งดออกเสียงในที่ประชุมคงมีผลเฉพาะในที่ประชุมเจ้าหนี้ซึ่งเป็นการดำเนินการขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เท่านั้น หากมีผลถึงขั้นพิจารณาของศาลด้วยไม่ ทั้งนี้เพราะในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล มาตรา 90/57 บัญญัติว่า "ในการพิจารณาแผน ให้ศาลพิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงตามมาตรา 90/30 ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผน" ดังนั้นเจ้าหนี้รายที่ 285 จึงมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางได้การที่ศาลล้มละลายกลางรับคำร้องคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายที่ 285 ไว้พิจารณาก่อนที่จะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ จึงชอบด้วยมาตรา 90/57 ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ 285 ประการต่อไปว่า แผนฟื้นฟูกิจการจะปรับลดหนี้ภาษีอากร งดเงินเพิ่มและเบี้ยปรับที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/27 บัญญัติว่า "เจ้าหนี้อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ..." และมาตรา 90/60 บัญญัติว่า "แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ลูกหนี้เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้..." บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความประสงค์ที่จะให้มูลหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ทุกประเภทซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเข้ามาอยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการทั้งหมดไม่ว่าหนี้นั้นจะเป็นหนี้ภาษีอากรใด ๆ ตามประมวลรัษฎากรหรือตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้หนี้สินของลูกหนี้ที่มีอยู่แล้วได้รับการชำระสะสางภายใต้กรอบของแผนฟื้นฟูกิจการให้เสร็จสิ้นไป นอกจากนี้หากกรณีใดซึ่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ต้องการให้หนี้ภาษีอากรมีสิทธิเหนือหนี้สามัญหรือประสงค์จะคุ้มครองหนี้ภาษีอากรเป็นพิเศษพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 จะบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง อาทิเช่น ผลการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายตามมาตรา 56 การปลดจากล้มละลายตามมาตรา 77 หนี้ภาษีอากรซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนตามมาตรา 90/27 วรรคสามหนี้ภาษีอากรที่ถึงกำหนดชำระภายใน 6 เดือน ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา 130(6) เป็นต้น เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิหรือคุ้มครองแก่หนี้ภาษีอากรที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็นกรณีพิเศษแล้ว ภายใต้บังคับมาตรา 90/57(2) ประกอบมาตรา 130(6) สิทธิของเจ้าหนี้รายที่ 285 จึงมีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่น ทั้งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ในหมวด 3/1 กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้บัญญัติผลของการที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนไว้เป็นการเฉพาะโดยชัดแจ้งแล้วตามมาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง จึงไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา 56 และมาตรา 77 มาใช้โดยอนุโลมได้ดังที่เจ้าหนี้รายที่ 285 กล่าวอ้างมาในอุทธรณ์ปัญหา ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้รายที่ 285 ประการสุดท้ายว่าแผนฟื้นฟูกิจการขัดต่อรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่นั้น เห็นว่า แผนฟื้นฟูกิจการเป็นเพียงข้อตกลงร่วมกันของบรรดา เจ้าหนี้ ลูกหนี้ เกี่ยวกับวิธีการในการชำระหนี้ ตลอดจนการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้โดยอาศัย พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2541 หมวด 3/1 การที่เจ้าหนี้ รายที่ 285 อุทธรณ์คัดค้านว่าแผนฟื้นฟูกิจการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงมิใช่ เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 6 และมีใช่เป็นกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา 264 เมื่อ แผนฟื้นฟูกิจการเป็นไปตามเงื่อนไขในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/58 ซึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ 35-36/2544 ว่าบทบัญญัติมาตรา 90/58 ไม่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เช่นนี้ แผนฟื้นฟูกิจการจึงชอบด้วยกฎหมายและศาลย่อมสามารถใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบด้วยแผนดังกล่าวได้ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 287 มีว่า ศาลล้มละลายกลางมิได้หยาบยกปัญหาตามข้อคัดค้านของเจ้าหนี้รายที่ 287 ที่ว่าแผนฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้มีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา 90/42 หรือไม่ ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผน ฟื้นฟูกิจการไม่เป็นไปตามลำดับกฎหมายว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือไม่ และแผน ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่มีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการตาม แผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่า กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือไม่ แต่ศาลล้มละลายกลางกลับวินิจฉัยเป็นเรื่องการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ กรณีจึงเป็นการไม่ ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า คดีนี้ในชั้นพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของ ศาลล้มละลายกลาง เจ้าหนี้รายที่ 287 ได้ยกปัญหาทั้งสามข้อดังกล่าวมาในคำร้องคัดค้านแล้ว และ เมื่อปัญหาทั้งสามข้อเป็นเหตุสำคัญเกี่ยวกับการพิจารณาแผน การที่ศาลล้มละลายกลางไม่ได้หยาบ ยกขึ้นวินิจฉัยให้ ย่อมเป็นการไม่ชอบด้วยวิธีพิจารณาตามข้อกำหนดคดีล้มละลายพ.ศ. 2542 ข้อ 24 อย่างไรก็ตามเมื่อมีการอุทธรณ์ขึ้นมาสู่ศาลฎีกาทั้งข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในสำนวนก็เพียงพอแก่ การวินิจฉัย ประกอบกับคดีฟื้นฟูกิจการจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำพิพากษาโดยเร็ว ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาตามข้อคัดค้านของเจ้าหนี้รายที่ 287 ดังกล่าวไปเสียทีเดียว โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลล้มละลายกลางวินิจฉัยก่อนในปัญหาว่า แผนฟื้นฟูกิจการของ ลูกหนี้มีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42 หรือไม่ เห็นว่า กระบวนการพิจารณาในการฟื้นฟูกิจการนั้น หลังจากการประชุมเจ้าหนี้ได้ยอมรับแผนด้วยมติพิเศษตามมาตรา 90/46 แล้ว กฎหมายได้กำหนดให้ แผนดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลอีกชั้นตอนหนึ่งตามบทบัญญัติในส่วนที่ 8 ว่าด้วย การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ กรณีจึงเป็นการกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทใน ทางธุรกิจเพื่อจะได้วินิจฉัยตรวจสอบในการให้ความเห็นชอบด้วยแผนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ ทุกฝ่าย และมอบดุลพินิจให้ตรวจสอบว่าสมควรให้ความเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่ ศาลจึงมีอำนาจ ตรวจสอบถึงเนื้อหาของแผนตลอดจนโอกาสความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแผน มิใช่ พิจารณาแต่เพียงตรวจสอบรายการต่าง ๆ ว่ามีครบถ้วนตามรูปแบบหรือไม่ จากการที่ศาลฎีกาได้ พิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ทำแผนในคดีนี้แล้ว มีรายละเอียดในแผนตั้งแต่ส่วนที่ 2 เหตุผลที่ ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ถึงส่วนที่ 15 ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายรวมตลอดทั้งเอกสารที่แนบมา กับแผน แผนฟื้นฟูกิจการมีรายการและรายละเอียดครบถ้วนตามมาตรา 90/42 ประกอบมาตรา 90/58(1) และวรรคสองแล้วปัญหาต่อไปว่า ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการแก่ เจ้าหนี้ไม่เป็นไปตามมาตรา 90/42 หรือไม่ เจ้าหนี้รายที่ 287 อุทธรณ์ว่า เจ้าหนี้รายที่ 287 ถูก จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มที่ 4 แต่ไม่ได้รับการจัดชำระหนี้เท่าเทียมกับเจ้าหนี้ไม่มีประกัน

กลุ่มที่ 8 และที่ 10 ซึ่งจัดอยู่ในประเภทอื่น ๆ ตามมาตรา 130(7)ลำดับเดียวกันกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ 4 เห็นว่า ในกรณีฟื้นฟูกิจการแม่มาตรา 90/58(2)กำหนดว่าข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้น จะต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายนั้น หมายถึงให้นำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 130 มาใช้ในคดีฟื้นฟูกิจการ เฉพาะเรื่องลำดับการชำระหนี้เท่านั้น กล่าวคือ หนี้รายใดจะต้องชำระก่อนหรือหลังจะต้องเป็นไปตามลำดับที่กำหนดไว้ในมาตรา 130(1) ถึง (7) แต่ในกรณีฟื้นฟูกิจการนั้นได้มีบทบัญญัติ เฉพาะเรื่องกลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 90/42 ทวิ (3) ด้วยว่าเจ้าหนี้ไม่มีประกันอาจจัดได้เป็นหลาย กลุ่ม และมาตรา 90/42 ตริ กำหนดว่าสิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติ เท่าเทียมกัน ดังนั้น หนี้อื่น ๆ ตามมาตรา 130(7) มิใช่ว่าเจ้าหนี้ในลำดับเดียวกันจะต้องแบ่งเป็น ส่วนเท่า ๆ กัน เมื่อผู้ทำแผนได้จัดให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันซึ่งอยู่ในลำดับตามมาตรา 130(7) ออกเป็น 7 กลุ่ม จัดให้เจ้าหนี้รายที่ 287อยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มที่ 4 เจ้าหนี้ก่อสร้าง ส่วนเจ้าหนี้ไม่มี ประกันกลุ่มที่ 8เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มที่ 10 เจ้าหนี้ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ ฉะนั้น ข้อเสนอของผู้ทำแผนในการชำระหนี้และกำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้ย่อมผิดแผกแตกต่างกัน ไปตามข้อเท็จจริงและเหตุผลไม่ถึงว่าข้อเสนอในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ไม่มีประกันไม่เท่าเทียมกัน แต่สิทธิของเจ้าหนี้รายที่ 287 ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่ 4 ชอบที่จะได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน จะนำสิทธิ ของเจ้าหนี้ไม่มีประกันในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาเปรียบเทียบกับกันได้ไม่ปัญหาว่า แผนฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้ไม่มีรายละเอียดชัดเจนที่จะแสดงให้เห็นว่าเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณี ที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายตามมาตรา 90/58(3) หรือไม่ เจ้าหนี้รายที่ 287 อุทธรณ์ว่า ประมาณการทางการเงินที่ผู้ทำแผนจัดทำขึ้นในภาคผนวก 18 มีเพียงหน้าเดียวและในตาราง เปรียบเทียบผลตอบแทนระหว่างกรณีล้มละลายกับการฟื้นฟูกิจการในภาคผนวก 12 ไม่มี รายละเอียดอันเป็นข้อสมมุติฐานซึ่งเป็นที่มาของตัวเลขให้เห็นว่าหากดำเนินการตามแผนสำเร็จ เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีลูกหนี้ล้มละลาย เห็นว่า ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เต็ดขาดและพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย การดำเนินธุรกิจของลูกหนี้อย่อมไม่อาจดำเนินต่อไปได้ ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่จะต้องถูกนำออกขายทอดตลาดซึ่งเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดก็ คงจะต่ำกว่าราคาทรัพย์สินที่แท้จริง ส่วนกรณีที่มีการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลูกหนี้ยังสามารถ ดำเนินกิจการต่อไปและจัดหาผลประโยชน์ภายใต้การบริหารของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนซึ่ง สามารถนำรายได้จากการประกอบธุรกิจมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ความเป็นไปได้ในการฟื้นฟู กิจการย่อมทำให้ลูกหนี้มีอนาคตดีกว่ากรณีที่ต้องล้มละลาย ซึ่งปรากฏจากแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ทำ แผนลงวันที่ 23 เมษายน 2544 ประกอบกับภาคผนวก 1 ถึงภาคผนวก 18 และรายงานสรุป วิเคราะห์แผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ลงวันที่ 23 เมษายน 2544 ประกอบกับภาคผนวก 1 ถึงภาคผนวก 18 และรายงานสรุปวิเคราะห์แผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2544 ต้องกันว่า แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ผู้ทำ แผนได้คำนวณมาจากข้อมูลซึ่งบริษัทอเมริกันแอฟเพรชัล (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประเมิน อิสระที่มีชื่อเสียงเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาทรัพย์สินและไม่มีส่วนได้เสียในคดีนี้ นอกจากนั้นในการจัดทำประมาณการทางการเงิน ผู้บริหารของลูกหนี้ได้เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูล เกี่ยวกับประมาณการรายได้และรายจ่ายของลูกหนี้ให้แก่ผู้บริหารแผนเพื่อนำมาประกอบการ จัดทำประมาณการทางการเงินตามภาคผนวก 18 และ ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2543 ซึ่งเป็นวันที่ศาลมี คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลูกหนี้มีสินทรัพย์ 1,501,007,000 บาท แต่ลูกหนี้มี

หนี้สิน 12,765,013,000 บาท หนี้สินจึงมีมากกว่าสินทรัพย์ 11,264,006,000 หากนำมาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ภายใต้การชำระบัญชีและผลตอบแทนภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการที่ปรากฏในภาคผนวก 12 การเปรียบเทียบผลตอบแทนที่คาดว่าจะเจ้าหนี้จะได้รับจากทรัพย์สินของบริษัทประสิทธิ์พัฒนา จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้สถาบันการเงิน, เจ้าหนี้ค้ำประกัน, เจ้าหนี้ก่อสร้าง- เจ้าหนี้มีหลักประกัน ประमाणการผลตอบแทนภายใต้การชำระบัญชี 5.68% ประमाणการผลตอบแทนภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการ 21% - เจ้าหนี้ไม่มีหลักประกัน เจ้าหนี้การค้า ประमाणการผลตอบแทนภายใต้การชำระบัญชี 0.68% ประमाणการผลตอบแทนภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการ 13%- เจ้าหนี้ไม่มีหลักประกัน ประमाणการผลตอบแทนภายใต้การชำระบัญชี 0.68% ประमाणการผลตอบแทนภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการ 80% แล้วจะเห็นได้ว่าตามแผนฟื้นฟูกิจการทั้งหมดประกอบภาคผนวก 18 กิติ และภาคผนวก 12 กิติ จึงเป็นรายงานการสรุปที่มีพื้นฐานจากข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดชัดเจนพอสมควรแล้วหาจำต้องลงรายละเอียดเกินกว่าความจำเป็นไม่ ประกอบกับผู้ทำแผนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพให้คำปรึกษาทางการเงินได้จัดทำด้วยความรอบคอบและตามมาตรฐานของวิชาชีพโดยบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายซึ่งประกอบด้วยเจ้าหนี้สถาบันการเงินก็ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าแผนมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงจึงลงมติพิเศษรับแผนดังกล่าวด้วยจำนวนหนี้ทั้งสิ้น 10,648,382,226.32 บาท คิดเป็นร้อยละ 88.71 ของเจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงและลงมติ กรณีจึงเชื่อได้ว่าเมื่อมีการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้วเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้มากกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายตามเหตุผลที่ได้วินิจฉัยมาตั้งแต่ต้น เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการมีรายการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การจัดสรรแบ่งชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้เท่าเทียมกันและเป็นธรรมการดำเนินการฟื้นฟูกิจการจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แผนฟื้นฟูกิจการมีโอกาที่จะดำเนินการสำเร็จตามแผนได้และแผนได้กระทำโดยสุจริต ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 285 และที่ 287 ทุกข้อฟังไม่ขึ้น..."พิพากษายืน

องค์คณะ

กุลพัชร อธิธิธรรมวินิจ · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · สุพัฒน์ บุญยุบล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5597-5598/2545>